

## บทที่ 5

### สรุปผลงานวิจัย

งานวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมของเกษตรกรต่อโรคไข้หวัดนก การควบคุม ป้องกันโรคไข้หวัดนก และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดนก 11 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำปาง แม่ฮ่องสอน และ ลำพูน และพื้นที่ 3 จังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง คือ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก และพิจิตร ซึ่งได้ดำเนินการตั้งแต่พฤษภาคม 2549 จนถึง กันยายน 2550 โดยการใช้การสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม ในเกษตรกรผู้เลี้ยง ไก่ไข่ ไก่ชน ไก่เนื้อ เป็ดไข่ และเป็ดไล่ทุ่ง มากกว่า 2,000 ราย ทำให้ทราบวาระดับความรู้ของเกษตรกรที่เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกนั้นอยู่ในระดับที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยเกษตรกรผู้เลี้ยง ไก่ไข่เป็นกลุ่มที่มีความรู้ดีที่สุด รองลงมาได้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชน เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ด โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อเป็นกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกลดน้อยที่สุด ส่วนทัศนคติต่อโรคไข้หวัดนกนั้น ทุกกลุ่มมีทัศนคติในเชิงที่เข้าใจว่าโรคนี้มีความร้ายแรงต่อสุขภาพของสัตว์ปีกและคน รวมถึงเป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ แต่ในแง่พฤติกรรมนั้น เกษตรกรบางกลุ่มยังไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ปีกที่ตนเองเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชน ในแง่ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคก็เป็นเช่นเดียวกัน โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นกลุ่มที่มีความรู้ดีที่สุด มีทัศนคติที่ดีในการป้องกันโรค มีการปรับปรุงโครงสร้างฟาร์มมาเลี้ยงในระบบปิดมากขึ้น อีกทั้งเข้มงวดในเรื่องการป้องกันเชื้อโรคเข้าฟาร์ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัคซีน พบว่ามีการลักลอบใช้วัคซีนในฟาร์มไก่ไข้อย่างกว้างขวาง การให้วัคซีนมักดำเนินการ 2 ครั้ง ครั้งแรกที่อายุ 5 สัปดาห์ และครั้งที่ 2 ทำที่อายุไก่อายุ 16 สัปดาห์ วัคซีนที่ใช้เป็นวัคซีนที่ผลิตในประเทศจีน มีการลักลอบมาทางตอนใต้ของประเทศจีน เข้าสู่ประเทศไทยทั้งทางบกและทางน้ำ การซื้อหาวัคซีนจะกระทำเฉพาะกลุ่มที่มีผลประโยชน์ทางธุรกิจ พบว่าการทำวัคซีนมีผลการกระตุ้นภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโรคไข้หวัดนกได้